

Naturvernforbundet

Trøndelag

Variert og godt program ga stor oppslutning om Løkeland-seminaret. Ekstra hyggelig at Mads' familie var med, på i programmet og som deltakere.

Årsberetning 2022

2022 ble året hvor samfunnet skulle finne tilbake etter de spesielle forholdene under korona-epidemien. I starten på året var ulike smitteverntiltak fremdeles gjeldene og la en demper på deltakelse på aktiviteter.

Etter rask medlemsvekst de siste årene ser vi både regionalt og nasjonalt en utflating. Frafallet blant medlemmer vervet de siste årene er større enn tidligere, en tendens flere medlems-organisasjoner opplever. Men det kommer stadig nye medlemmer inn. 2022 startet med 3300 medlemmer, i november var det 3400 medlemmer, ved årsskiftet 3234 medlemmer og 1. mars hadde vi 3287 medlemmer.

Fylkeslaget har 11 aktive lokallag og tre lokallag som ikke er aktive. Lokallaget på Røros er i perioden reaktivert og dekker nå både Røros og Holtålen. Det jobbes med re-etablering av lokallag på Hitra/Frøya og etablering av lag i Selbu.

Gjennom kalenderåret 2022 ble det avholdt åtte fylkesstyremøter. Disse ble avholdt som en blanding av digitale og fysiske møter, som sparer mye reisetid. I perioden fra årsmøte til årsmøte er det avholdt 10 styremøter.

Naturvernforbundet i Trøndelag var vertskap for årets vassdragsrådstreff i Verdal og Landsstyremøte på Songli. Nasjonal politisk ledelse var på «elveturné» med besøk både langs Gaula og Verdalselva i januar 2022, og motorveimøte på Levanger.

1. Deltakelse i råd og utvalg:

Kabelaksjonen

Jordvernalliansen – nylig tiltrådt: Jørgen Sørli

FNF – Forum for natur og friluftsliv – Ingerid Angell-Petersen, styremedlem. Ellen Andersson, vara til styret

Naturvernforbundets Gruveutvalg – Gunnar Gustad

Naturvernforbundets Skogutvalg – Ingerid Angell-Petersen

Naturvernforbundets Vassdragsvernutvalg – Kari Merete Andersen

Naturvernforbundets Vedtektskomite – Ellen Marie Andersson

Naturvernforbundets Energiutvalg – Anders Skonhøft og Magne Vågsland

Referansegruppe for marint vern av Kråkvågsdeltaet – Grandefjære-Bjugnfjorden
– Ingerid Angell-Petersen

Referansegruppe verneområde Borgan-Frelsøy (Steinar Garstad)

Rådgivende utvalg for Blåfjella- Skjækerfjella. Lierne. (Asle Hegge)

Rådgivende utvalg for Børgefjell (Alette Sandvik)

Det er opprettet flere faglige nettverk i Naturvernforbundet, og vi deltar i

Motorveinettverket

Fiske- og oppdrettsnettverket

I samarbeid med Trondheimslaget har vi følgende arbeidsgrupper:

- Naturmangfoldsgruppa
- Markagruppa

2. Spesielt aktuelle saker

Løkelandseminaret

I august ble «Løkeland-seminaret» avholdt på Songlia i Orkland. Programmet var innholdsrikt og variert, og arrangementet hadde 35 deltakere på hele eller deler av det todagers programmet.

Arealplaner

Mange kommuner har jobbet med arealplaner i 2022, noe som har preget fylkeslagets arbeid.

Lademanifestet

Sammen med frivillige i Trondheimslaget og en rekke organisasjoner er det arbeidet med å etablere LadeManifestet, et opprop om å stanse utbyggingen på Lade inntil det foreligger en plan for en bynaturpark med nasjonalt vern. Dette er spilt inn både i forbindelse med kommuneplanens arealdel og kommuneplanens naturmangfoldsdel.

Skog

Det er gjort en stor innsats i å kartlegge og følge opp hogstpraksis i strid med lover og skognæringas egne standarder. En sak er anmeldt og flere bekymringsmeldinger er sendt. Meraker bruk ble kjøpt av Statskog og styret har hatt et positivt møte med Statskogs administrasjon.

Vindkraft

Siden siste årsmøte er to vindkraftprosjekt fått endelig avslag. At **Svarthammaren** ble skrinlagt ble markert på Songli da Landsstyret hadde ett av sine møter der. Lokallaget stilte opp med befaring til både utbygd og bevarte områder.

På tampen av perioden kom den endelige avgjørelsen om **Innvordfjellet**. Her fikk utbygger ikke utsatt frist for igangsettelse, og dermed bortfalt konsesjonen.

På ettårsdagen for **Høyesterettsdommen om Storheia/Roan-anleggene**, uten at dommen er tatt til etterretning, var naturvernforbundet med på å arrangere en markering på Byscenen i Trondheim. Saken har stått i stampe og etter over 500 dager siden dommen falt og holdt NSR Nourat og Natur og ungdom er i gang med demonstrasjoner som har fått stor oppmerksomhet, og tvang regjeringen til å erkjenne brudd på menneskerettigheter og love fortgang i avklaringene.

Motorvei

Det planlegges motorvei gjennom hele fylket, og fylkeslaget har levert høringsvar og fulgt opp lokallags arbeid, samt deltatt i nasjonalt nettverksarbeid mot 110 km/t og fire felts motorveier.

Energi og energisystem-saker har også vært viktige gjennom året. Det har vært flere innlegg i MidtNorsk debatt og Trønderdebatt. Tema her vært kritiske kommentarer prosjekter som har med både produksjon av hydrogen, batteri og datasenter. Deltatt både på Trøndelagsmøtet og konferanse for utbygging av kraftnett.

Varig vern

Samtidig som Norge vedtar overordnede mål om bevaring av flere naturtyper, utfordres varige vern. I vårt område har det først og fremst vært snakk om vassdrag, men vi ser fra f. eks Lågendeltaet, at motorveiutbygging også kommer i strid med vern.

Andre prioriterte saker har vært motstand mot torskeoppdrett i og ved Trondheimsfjorden og innspill om motorferdsel (snøskuter), både i konkrete kommuner og til det nasjonale motorferdselsutvalget.

Fylkeslaget har sendt ønsker til prioriterte saker når partiene lager program for kommunevalget 2023.

Mari Boine ble på Naturvernforbundets landsmøte 2022 utnevnt som æresmedlem. Beviset på dette ble overrakt av Magne Vågsland under ettårsmarkeringen av Fosen-dommen.

Naturvernforbundet i Trøndelag takker FNF for tett og godt samarbeid gjennom hele året. Vi får god støtte i saker og stor avlastning i å følge opp saker og tema styret eller sekretariatet ikke har kapasitet til å følge opp.

I januar ble det klart av våre, og andres, innsigelser mot oppdrettsanlegg ved Sklinna fuglereservat fikk medhold. Miljødirektoratet sa et endelig nei. Dette er en sak fylkeslaget jobbet med i tidligere perioder.

3. Brev og uttalelser:

Alle brev og uttalelser ligger på [hjemmesiden](#) (nederst i det grønne feltet)

Så langt i 2023:

Rovdyr 1. mars. Revisjon forvaltningsplan store rovdyr. Høring i samarbeid med Møre og Romsdal

Planarbeid 1. mars. Høringsuttalelse Kommunedelplan om naturmangfold, Trondheim kommune

Lovforslag 27. februar: Høringsuttalelse endringer i energiloven og plan- og bygningsloven.

Bekymringsmelding 01.02.2023 til Nortømmer og Selbu kommune om brudd på skoglovens bærekraftforskrift og Norsk PEFC Skogstandard ved skogsdrift på Vekta, Selbu kommune.

Brev 24. januar. Til politisk ledelse i Olje- og energidepartementet om Innvordfjellet etter Aaslands besøk i Namsos.

Planarbeid Høringsinnspill 4. januar KPA Trondheim. Brev del 1. Brev del 2. Lademanifestet. Kart som viser innspill på Lade.

Planarbeid: 1.januar. Innspel til forslag til planprogram for kommuneplanens arealdel (KPA) 2024 – 2036, Åfjord.

2022:

Uttalelse: 23. november. Uttalelse angående statens kjøp av Meraker Brug

Oppdrett, Planarbeid: 20. september. Klage på vedtak om å gi Norcod AS dispensasjon fra kommuneplanens arealdel for etablering av torskeoppdrett, Frosta.

Brev til politiet 14.10.2022 med Krav om innsyn i forelegg for skogsdrift i Indre Fosen.

Planarbeid: 15. september. Fråsegn til forslag til reguleringsplan for Hommelvik stasjonsby.

Motorvei, Planarbeid: E6 Høring om tilleggsutredning Gyllan – Kvål.

Planarbeid: 06. september. Høringsfråsegn til «Varsel om oppstart av planarbeid Norske skog Skogn, endring av eksisterende reguleringsplan»

EU-direktiv: 22. august. Høringsuttalelse forslag til revidert fornybardirektiv.

Planarbeid: 19. august. Høringsfråsegn til det igangsette planarbeidet og planprogrammet for Leirfossvegen 71, Trondheim.

Planarbeid: 14. august. Høringsuttalelse Kommunedelplan klima og energi, Trondheim

Oppdrett, Planarbeid : 31. juli. Høringsuttalelse til søknad om etablering av torskeoppdrett i Rørvika, Indre Fosen.

Brev til Veritas om grove brudd på PEFC standarden ved hogst i Røsdalen i Orkland. 27.07.2022

Brev til politiet 26.07.2022 med Supplerende opplysninger til anmeldelse knyttet til skogsdrift i Røsdalen.

Avslag om etablering av torskeoppdrettsanlegg fra Trøndelag Fylkeskommune..

Planarbeid: 15. juli Høringsfråsegn til forslag til planprogram for storskala grønn Industripark i Orkland kommune.

Skog: 14. juni Høringsinnspill til frivillig vern av skog i Trøndelag.

Konsesjonsvilkår: 03. juni Høringsfråsegn til ny 132 kV kraftleidning Åfjord-Eide.

Anmeldelse til politiet 14.06.2022 knyttet til skogsdrift i Røsdalen.

Motorvei: 27. mai Høringsuttalelse konsekvensutredning E6 Gyllan – Kvål. Sammen med flere organisasjoner har Norges Naturvernforbund har levert en uttalelse spesielt om konsekvensene for Gaula.

Konsesjonsvilkår: 23.mai Uttalelse om Konsesjonssøknad for kraft fra land til Draugen og Njord

Planarbeid: 7. mai Uttalelse om detaljregulering på Ørin sør II, Verdal.

Motorisert ferdsel: Svar fra Statsforvalteren på klage Holtålen kommune Gauldalsløypa.Se klage av 5. mars 2021.

Arealplan – matjord mm. 19. april Klage på vedtak Malvik kommune Vikhammer Nedre

Uttalelse fra årsmøtet 12. mars – Kraften vår må prioriteres til de mest samfunnsnyttige og miljøvennlige formålene.

Uttalelse fra årsmøtet 12. mars – Naturvernforbundet krever strengere krav og tydeligere bestemmelser om bærekraftig skogbruk

Uttalelse fra årsmøtet 12. mars – Vindkraft i Orkland

Motorvei: 1. mars Uttalelse om søknad om utslippstillatelse E6 ved Hammervatnet, Levanger.

Oppdrett: 1. mars Uttalelse om Torskeoppdrettsanlegg Strand, Heim kommune.

Konsesjonsvilkår: 7. februar Uttalelse til NVE om Meråker kraft og Reinåa, Meråker.

Skog: 30. januar. Svar til Nortømmer ang. Røsdalen, Orkland.

Planarbeid: 24. januar. Innspill regulering Fruhaugen, Røros.

Skog: 13. januar. Svar fra Statsforvalter til brev av 27. oktober 2021.

Skog: 12. januar. Høringsinnspill Miljødirektoratet ang. fremmede arter.

4. Trøndersk Natur- og miljøpris tildelt Tor Bollingmo

En glad og overrasket Tore Bollingmo mottok prisen. Nyheten på Facebook om denne utdelingen fikk flest kommentarer og "likes" i perioden.

Tor Bollingmo var en av tre innledere under Naturvernforbundets førjulsmøte på Habitat i Trondheim. Etter innleggene fikk han tildelt Trøndersk natur- og miljøpris.

Utdrag fra juryens begrunnelse:
– Vi trenger slike som Tor! Med solid fagbakgrunn og formidlingsglede har han spredt kunnskap både om problemer og løsninger. Det er spesielt hans kunnskap om humlene som har gjort Bollingmo til et kjent intervjuobjekt og kilde til små og

store saker i media. Denne kunnskapen og engasjementet har både vært viktig og vil være viktig videre framover, etter hvert som naturtap-krisa rykker nærmere.

5. Medlemskontakt og arrangementer

Styret og sekretariatet har fulgt opp og støttet lokallagene med arrangementer, brev, høringer, presse- og politikerkontakt. Lokallag som ber om bistand på grunn av mangelfulde kapasitet eller kompetanse, får i hovedsak den bistand de ber om.

Styret og sekretariatet kontaktes av medlemmer og innbyggere som ønsker at vi skal gå inn i saker. Dette følges opp etter kapasitet og kompetanse. Under korona var det få som meldte seg til å bistå i saker, dette har tatt seg opp i de siste månedene.

Ett av styremøtene ble holdt på Røros.

Med ønske om å engasjere medlemmer i Oppdal/Rennebu ble det holdt et digitalt medlemsmøte med tema hyttebygging. Få møtte opp, men kan ikke avskrives som aktuelt tiltak.

Det er utarbeidet og realisert nye nettsider. Facebook oppdateres daglig. Nettside oppdateres nå ved noen nye artikler, men også oppdatering av eksisterende artikler, slik at nettsiden beholdes oversiktlig.

Ny nettside nasjonalt, for fylkes- og lokallag har vært et stort løft i perioden.

I perioden er det sendt ut seks nyhetsbrev med informasjon om saker og aktiviteter. Dette sendes elektronisk til medlemmer som ikke har reservert seg, og som har oppgitt epostadresse.

Gjennomførte arrangementer og aktiviteter, alene eller i samarbeid med andre:

- Miljøkveld «La Tillermarka leve» - mars 2023
- Ellos eatnu – la elva leve! Kinoforestilling – februar 2023
- Trær i vinterklær – naturgledertur – januar 2023
- Om insekter i den tette by – desember 2022
- Utdeling av Trøndersk natur- og miljøpris – desember 2022
- Juleverksted – desember 2022
- Reparasjon- og juleverksted – november 2022
- Naturgledetur lans Vikelva – november 2022
- Konesjonssystemet for vindkraft – november 2022
- Forbrukermakt – november 2022
- Ryddeaksjon før vinteren kommer – november
- Workshop: visualisering for samfunnsendring – november 2022
- Klesbyttedag – oktober 2022
- Aktiviteter i nærnaturen på Lade – oktober 2022
- Bevar natur- og kulturperlen Lade for framtida! – oktober 2022
- Naturgledertur i Estenstadmarka – oktober
- Stopp vindkraftanleggene på Fosen – oktober 2022
- Eventyrvandring i naturen- september 2022
- Strandryddedagen – september 2022
- Ryddekonkurranse – nettarrangement september 2022
- Ettermiddagstur til Kåttåtjønna – september 2022
- Høstdag ved haukvatnet – september 2022
- Naturgledetur elvesandjeger ved Gaula – september 2022
- Vassdragstreff i verdal – september 2022
- Natur- og fuglefestival Ringve– august 2022
- Løkeland-seminaret Orkland – august 2022
- Olavsfest -stand – juli 2022
- Spiselige vekster – juli 2022

- Åpent styremøte Røros – juni 2022
- Digitalt medlemsmøte om Oppdal og rennebu – juni 2022
- Salamandersafari Stjørdal – juni 2022
- Bli kjent med Fuglmyra/Steintrøa – juni 2022
- #Sammenpåtur – mai 2022
- Ryddeaksjon Lilleby – mai 2022
- Ryddeaksjon Steinkjer – mai 2022
- Sammen rydder vi nabolaget – mai 2022
- Hold Norge- rent- konferansen – mai 2022
- Fuglekikking Ørin – april 2022
- Motorveitbygging Innherred – april 2022
- Den store klesbyttedagen – mars 2022
- Åpent møte Fosen – mars 2022

6. Kontoret i Sandgata – sekretariat

Vi leier lokaler i 2. etasje i Trondhjems Turistforenings brygge i Sandgata 30 B. Her har vi kontorplasser for ansatte, kjøkken og møterom. Fellesarealene deles med Trondheim Bilkollektiv og Botanisk forening. Miljøagentene vil få en representant på plass noen dager i uka. Birdlife Norge og Birdlife trøndelag leier også lokaler av Turistforeninga.

Etter 1. februar i 2022 har vi hatt full bemanning, med tre personer med til sammen 1,7 hele stillinger. Hallgeir Opdal har permisjon ut Fylkestingsperioden. Prosjektstillingen er, i tråd med norske regler, gjort til en fast stilling.

Marina Giørtz – 70 % stilling

Åsmund Nordgulen – 50 % stilling (vikar)

Anne Guri Solem – 50 % stilling for Trøndelag, 50 % sentralt.

Kontoret har ikke fast åpningstid, men under normale forhold er kontoret i Sandgata arbeidssted for ansatte.